

Številka: 007-12/2018/

Datum: 20.3.2018

Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport

Masarykova c. 16

1000 Ljubljana

Naslov e-pošte: gp.mizs@gov.si

ZADEVA: Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o visokem šolstvu

ZVEZA: Vaš dopis, z dne 19. 2. 2018, št. 007-3/2018/32

Spoštovani,

zahvaljujemo se vam za poslani osnutek zakona. Na podlagi vašega zaprosila za mnenje ter 48. člena Zakona o varstvu osebnih podatkov (ZVOP-1) v nadaljevanju podajamo nekaj splošnih priporočil in pripomb k posameznim členom, ki se nanašajo na varstvo osebnih podatkov. Kot ugotavlja IP se na varstvo osebnih podatkov nanašajo predvsem členi 10, 11 in 12 predloga zakona, pri čemer bi IP z vidika varstva osebnih podatkov želel izpostaviti predvsem, da so utemeljitve za dokaj obsežno povezovanje zbirk osebnih podatkov študentov, kot ga predvideva 12. člen predloga zakona, za zelo široko opredeljen znanstveno-raziskovalni namen analize prehodnosti oz. zaposljivosti dokaj skope.

Glede na to, da bodo imele načrtovane spremembe brez dvoma pomemben vpliv na zasebnost, pri čemer gre glede na opredelitve besedila za povezovanje vseh osebnih podatkov iz v zakonu opredeljenih evidenc bi bil po mnenju IP pred nadaljnjo obravnavo z vidika zagotavljanja ustavno skladnega varstva osebnih podatkov potreben premislek, ali je povezovanje res nujno oziroma ožja opredelitev namenov ter obsega povezovanja.

Menimo, da gre vendarle za pomemben dodaten poseg v zasebnost, ki ima lahko pomembne posledice na varstvo osebnih podatkov posameznikov, zato bi s ciljem iskanja navedenih ustreznih rešitev vsekakor predlagali, da se pred nadaljnjim načrtovanjem sprememb opravi ustrezna ocena učinka na varstvo osebnih podatkov glede opisanega povezovanja. Tovrstne pravočasne ocene učinka lahko bistveno zmanjšajo tveganja za kršitev načel varstva osebnih podatkov – zakonitosti, točnosti, varnosti, sorazmernosti in drugih načel. Po Splošni Uredbi (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Direktive 95/46/ES (Splošna uredba o varstvu podatkov; uredba) bodo takšni primeri prav gotovo nujno terjali izvedbo ocen učinka, ki pa jo mora opraviti upravljavec oziroma upravljavci osebnih podatkov, po potrebi v sodelovanju s pogodbenimi obdelovalci oz. zakonodajalec pri pripravi zakonodajnih ukrepov (35. člen uredbe). Ocene učinka ne more in ne sme namesto upravljavca izvesti IP, lahko pa na pripravljeno oceno učinka poda mnenje.

Po določbah 3. odstavka 36. člena uredbe pri posvetovanju z nadzornim organom upravljavec nadzornemu organu predloži:

- (a) kadar je ustrezno, dolžnosti upravljavca, skupnih upravljavcev in obdelovalcev, vključenih v obdelavo, zlasti pri obdelavi v povezani družbi;
- (b) namene in sredstva predvidene obdelave;
- (c) ukrepe in zaščitne ukrepe za zaščito pravic in svoboščin posameznikov, na katere se nanašajo osebni podatki, v skladu s to uredbo;
- (d) kadar je ustrezno, kontaktne podatke pooblaščenih osebe za varstvo podatkov;
- (e) oceno učinka v zvezi z varstvom podatkov iz člena 35 in
- (f) vsakršne druge informacije, ki jih zahteva nadzorni organ.

Močno odsvetujemo implementacijo tovrstnih zakonskih sprememb brez ustrezno izvedenih predhodnih ocen učinkov na varstvo osebnih podatkov.

Kaj so ocene učinkov na varstvo podatkov, kako se izvedejo, kakšni so primeri metodologij ter kontrolni seznam za ugotovitev, ali je bila ocena učinka celovito in kakovostno izvedena, si lahko podrobno preberete v Smernicah Informacijskega pooblaščenca o ocenah učinka, ki so dostopne na:

https://www.ip-rs.si/fileadmin/user_upload/Smernice_o_ocenah_ucinka__DPIA__nov2017.pdf

K 11. členu:

Z novim enajstim odstavkom 82. člena je predvideno, da se za namen analiziranja zaposljivosti diplomantov dodaja pravna podlaga za obdelavo podatkov o doseženih ocenah in rezultatih opravljenih študijskih obveznosti študentov, ki jih vodijo visokošolski zavodi v evidencah iz 81. člena zakona. IP iz prejetega gradiva ne razbere razlogov za tovrsten poseg v zasebnost študentov, ki bo pomenil, da bo dejansko ministrstvo razpolagalo z vsemi podatki o ocenah vseh posameznih študentov na podlagi podatka o EMŠO.

K 12. členu:

V dvanajstem in trinajstem odstavku 83.a člena ZVis se dodaja, da se obdelava podatkov za znanstveno-raziskovalne namene in analize o zaposljivosti študentov in diplomantov (enako velja za osebne podatke dijakov in študentov višjih strokovnih šol) izvaja v neanonimizirani oz. psevdonimizirani obliki. Gre za obliko obdelave osebnih podatkov, ki doslej ni bila opredeljena, predvideva pa jo Splošna uredba o varstvu podatkov in tudi predlog novega Zakona o varstvu osebnih podatkov (ZVOP-2), s katero se zagotavlja, da osebnih podatkov brez dodatnih informacij ni več mogoče pripisati specifičnemu posamezniku, na katerega se nanašajo osebni podatki, če se take dodatne informacije hranijo ločeno ter zanje veljajo tehnični in organizacijski ukrepi za zagotavljanje, da se osebni podatki ne pripišejo določenemu ali določljivemu posamezniku. Glede na obseg osebnih podatkov, ki jih bo mogoče na ta način povezovati (psevdonimizirani podatki namreč ostajajo varovani osebni podatki), se IP vendarle sprašuje, ali se ne bi dalo v zvezi z opisanim jasneje opredeliti dodatnih varovalk glede posegov v zasebnost (kot npr. obveznosti glede anonimizirane hrambe tako pridobljenih osebnih podatkov, nadaljnje obdelave, opredelitve trenutka, ko je podatke nujno treba anonimizirati ipd.).

Z novim šestnajstim odstavkom 83.a člena se ureja pravna podlaga za povezovanje eVŠ z evidencami visokošolskih zavodov o izpitih in drugih študijskih obveznostih za namen pridobitve podatkov v elektronski obliki za namen izbirnega postopka. IP predlaga, da se besedilo v tem delu dopolni na način, da ne bo dvoma, da je na tej podlagi dopustno zgolj pridobivanje potrebnih podatkov o izpolnjevanju pogojev in meril za vpis, ki se preverjajo v okviru izbirnega postopka za vpis v visoko šolstvo, na podlagi prijave za vpis, ki jo odda posameznik, nikakor pa ne tudi vseh drugih podatkov o študentu.

Enako velja, predvsem glede preverjanja vseh podatkov o materialnem položaju študenta na podlagi novega sedemnajstega odstavka tega člena, s katerim se vzpostavlja pravna podlaga za povezovanje eVŠ z evidencami FURS in visokošolskih zavodov.

Predlagamo, da besedilo predloga zakona dopolnite v skladu z navedenim in se vam zahvaljujemo za sodelovanje.

Lep pozdrav,

Mojca Prelesnik, univ. dipl. prav.,
informatična pooblaščenka

Pripravila:

Alenka Jerše, univ. dipl. prav.

namestnica informatične pooblaščenke